

Iktatószám	Budapestre vonatkozó újságcikkek	Osztályozás	
		Tárgy	
	Szerző	Hely	
	Cím Budapest költségvetése	Idő	389.6 "1914"
	Forrás: Pesti hírlap	Személy	
	Bp. (Hely)	1914 1/14 (Idő)	(Köt. v. füz.)
			Helyszám

Budapest költségvetése

Közel 800 oldalas hatalmas kötetben mutatja be a tanács a közgyűlésnek a jövő év költségvetést és bár 115 681 087 koronás bevétel és ugyanannyi kiadás tervezése foglaltatik benne, a közönségben és a sajtóban alig lehet iránta érdeklődést tapasztalni.

Ez érdeklődés hiányát valószínűleg a költségvetés rendszerére lehet visszavezetni. Nemcsak a nagyközönség, hanem a bizottsági tagok is alig rendelkeznek annyi szabad idővel, hogy a számok e rengeg halmazát tanulmány tárgyává tehessek, vagy csak az esetleg öke érdeklő egyik-másik tételre vonatkozó összes — de szétszórt — adatokat azokból felkutassák.

Pedig kétségtelenül előnyére válna csak az ügyeknek, ha azok anyagi megvilágítása mentül áttekinthetőbb volna és ha a kétfős könyvviteli rendszer csak egy-két városi üzemnél is van bevezetve, a fővárosi számviteli rendszer sem zárja ki ennek lehetőségét.

Maga a költségvetés — az egyes tételek rövid indokolásával — a vaskos kötetnek csak egy negyed részét foglalja el; a számviteli kezelésnek megfelelő fejezet, cím és tétel szerint vannak itt felsorolva a kiadások és bevételek, bővebb részletezésüket a mellékletek tartalmazzák. Ámde ezen mellékletek távoiról sem szolgálják a célt — mely pedig feladatuk volna — az érdeklődőnek tájékozási nyújtani vagy ezt legalább megkönnyíteni. Tulságosan részletesek, de teljesen nélkülözik az áttekinthetőséget. Pedig kevés fáradsággal elérhető volna ez az alábbiak szerint. A költségvetés kiadási tételeinek a megfelelő bevételi tételekkel való szembeállítását egy kimutatásban, a bevétel és kiadás közt mutatkozó különbözetek tételenkénti feltüntetésével, igen hasznos volna már csak abból a szempontból is, hogy minden kutatás nélkül tájékozna az érdeklődőt az iránt, mely ágazatai a főváros kezelésének záródnak hiánnyal, melyek felesleggel?

Vannak természetesen oly címen kiadásai a fővárosnak, melyeknek hasonló címen nem

lehet bevételt szembe állítani, ilyenek a közigazgatási kiadások (személyzeti járandóságok, hivatalos helyiségek szükségletei, utépités, csatornázás, tüzoltói kiadások, államrendőrségi járulék stb.). Ezekkel szemben állanak azonban a hasonlóan ellentétet nélküli bevételek: közszéki adó, házbérkrajcár, fogyasztási adó stb.

Eme hatósági jellegű bevételeknek a közigazgatási kiadásokkal való szembeállítását természetesen feleslegesen mutat, ennek terhére maradnának a tanügyi és hasonlóan, részben vagy egészükben saját címükön fedezetlen rovatok.

Különösen tanulságos volna ily kimutatás a magánjogi címen szereplő kiadások és bevételek szempontjából. Mennyit jövedelmeznek a főváros ingatlanai, üzei, vállalatjai, mindez minden időpazarlás nélkül volna megállapítható Tiszta képet látna az olvasó arról is hogy a kölcsönök törlesztése, kamatai mennyiben terhelik a hatósági és mennyiben a magánjogi című bevételeket, mennyiben fordítottak produktív, mennyiben improduktív beruházásokra?

A fentiekben nagyjában vázolt kimutatás miben sem zavarná a költségvetés mai rendszerét, mert annak csak összefoglalása volna aminő ma is van egy a kiadásokról és egy a bevételekről. A mellékletek azonban alaposabb átalakítást igényelnek Semmi akadálya sincs annak, hogy eme mellékletek nem a költségvetés, hanem az összefoglaló kimutatás rendszeréhez alkalmazkodjanak. A költségvetésben külön tárgyalatnak a kiadások, külön a bevételek, — a mellékletek azonban egy-egy fejezet, cím kiadásait és bevételeit ha feltüntetik, mindjárt áttekinthetőbbé válnak és az összefoglaló kimutatás részletes indokolását képeznek.

A főváros 82 házának bérjövödelme részletesen a 7. számú mellékletben van felsorolva az ezeket terhelő adókat a 43. számú kiadás melléklet tartalmazza, a karbantartási költségek az 50. és 51. számú mellékletben találhatók a vízdíjak a 28. számú mellékletben a vízvezetél bevételei között szerepelnek. Ha tehát valamely ház tiszta jövedelmét akarjuk megállapítani, 5

mellékletben kell a szükséges adatokat összehangszerűen. A jövedelmezőség megállapításához még ezeken kívül a leltárra is szükségünk van, mivel a ház értékét a befektetett tőke mennyiségét csak itt találjuk.

Sokkal célszerűbb volna és az érdekelt hivatal munkáját sem szaporítaná, ha a mai rendszerű mellékletek helyett, minden ház részére egy külön számlát (mellékletet) vezetnénk, mely a ház vételára illetve építőköltsége leltári értékén kívül az összes bevételt és kiadást feltüntetné. A bevételt talán felesleges is volna annyira részletezni, amint az ma történik, mivel a komoly érdeklődőnek egészen mindegy hogy kik névszerint a börtök és egyenkint mennyit fizetnek; elegendő volna a bevételt: készpénz és keresztülvitt bér szerinti megkülönböztetni. Viszont a házgondnok lakásának bérértéke a bevételben is kell hogy szerepeljen, habár a lakást, — gondnoki működéseért bérfizetés nélkül is élvezi — egyuttal kiadási tételt is képez.

Az ugynevezett kislakások házak, melyek népijóléti intézményként külön költségvetési fejezetet képeznek, hasonló számlák alakjában volnának ismerttetendők.

A tanügyi számlákon szintén érdekes volna feltüntetni az épületben fekvő tőkék mennyiségét, mivel ezek kamatai — különösen ha azok kölcsönpénzből származnak — eme fejezetet terhelik. Az iskolaigazgatók természetbeni lakásának bérértékét kiadásként kellene szerepeltetni, hogy a személyi és tárgyi kiadások tüzetesebben megkülönböztethetők legyenek.

A fővárosi vállalatok, üzemek közül csak a fuvartelep, a hirdető vállalat és a Széchenyi-gyógyfürdőnek kezelését tüntetik fel a költségvetésben ily számlák alakjában. Ez már is eléggé bizonyítja, hogy az általunk ajánlott módszernek komoly akadálya nem lehet, célszerűsége pedig vitán felül áll.

Nem célja e soroknak a költségvetés pénzügyi ismertetése (mely már megjelent lapunkban), sem bírálata, de mégis megjegyzendőnek

találjuk, hogy oly üzemek, melyek kizárólag a főváros szükségleteinek fedezésére hivatottak, minő a házinyomda, tüzelőszerraktár, anyagszertár, szerelőműhely, fuvartelep bevételi felesleggel tulajdonképpen nem zárhatják számadásaikat, mivel az e címen a költségvetésben sze-

replő bevétellel ugyan semmiféle kiadást fedezni nem lehet. Ezen üzemek megtakarítást eredményezhetnek, de bevételi felesleget nem s így a bevételben csak a kiadással egyenlő összeget szabadna felvenni.